

Toekomstgerichte ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsvragen

07 /10/2014

Inge Ranschaert
&
Kathleen Mortier

**Maatschappelijk en
onderwijskundig discours**

Mensenrechtendiscours

Visie op ondersteuning

Visie op verandering

Waarom M & M

**Maatschappelijk en
onderwijskundig discours**

Maatschappelijk en onderwijskundig discours

Definitie inclusie Giangreco :

- **Alle leerlingen zijn welkom**
- **Gewone verdeling zoals in de maatschappij**
- **Leeftijdsgenoten zijn essentieel**
- **Gemeenschappelijk curriculum met eigen spoor**

Maatschappelijk en onderwijskundig discours

Definitie inclusie Giangreco :

- Natuurlijke omgeving
- Evenwicht tussen
 sociaal – emotioneel leren en schools leren
- Permanent proces

Maatschappelijk en onderwijskundig discours

- Samenleving gekenmerkt door multi-diversiteit

- Schoolgemeenschap is een :

weerspiegeling van ...

en

voorbereiding op...

Maatschappelijk en onderwijskundig discours

Onderwijs heeft 3 functies :

- **Kwalificatiefunctie, kennis en vaardigheden**
- **Socialisatiefunctie, belonging**
- **Subjectiefunctie, kritische burger**

Maatschappelijk en onderwijskundig discours

Inclusief onderwijs = kwaliteitsvol onderwijs

Inclusief onderwijs = EN / EN verhaal

- Hoge leerresultaten en verwachtingen voor elke leerling
- Sociale inclusie
- Participatie

Maatschappelijk en onderwijskundig discours

- **Onderwijs is niet waardenvrij, niet kiezen voor inclusie is ook een uiting van een waarde**

- **Welke maatschappij, welke school hebben we voor ogen ?**

Menschenrechtendiscours

Mensenrechtendiscours

- Vrije schoolkeuze voor alle leerlingen is een zaak van gelijke rechten
- VN Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap :
 - een bindend en afdwingbaar Verdrag 2006
 - ondertekening door België in 2009
 - eerste rapportering september 2014
 - conclusies 3 oktober 2014
 - ...op naar 2019

Mensenrechtendiscours

**VN Verdrag, dec. 2006
art. 24, 2b**

“Bij het tot gelding brengen van dit recht zullen de Staten er zorg voor dragen dat mensen met een beperking toegang krijgen tot inclusief, hoogwaardig en gratis basis- en voorgezet onderwijs op basis van gelijkwaardigheid met anderen in de maatschappij waar zij deel van uitmaken”.

Mensenrechtendiscours

Conclusies VN comité Belgisch rapport (03 10 14) art. 24

‘ Le Comité est préoccupé par les informations selon lesquelles nombre d'élèves ayant un handicap sont référés à des écoles spécialisées et obligés de les fréquenter en raison du manque d'aménagements raisonnables dans le système d'enseignement ordinaire. L'éducation inclusive n'étant pas garantie, le système d'enseignement spécialisé continue d'être une option trop fréquente pour les enfants handicapés. Le Comité est également préoccupé par l'insuffisance d'accessibilité à l'école.’

Mensenrechtendiscours

Conclusies VN comité Belgisch rapport (03 10 14) art. 24

‘Le Comité prie l’État partie de mettre en place une stratégie cohérente en matière d’enseignement inclusif pour les enfants handicapés dans le système ordinaire, en prenant soin d’allouer des ressources financières, matérielles et humaines suffisantes. ‘

Mensenrechtendiscours

Conclusies VN comité Belgisch rapport (03 10 14) art. 24

'Il recommande de veiller à ce que ces enfants handicapés reçoivent, dans le cadre de l'éducation, l'appui dont ils ont besoin, entre autres la mise à disposition : de milieux scolaires accessibles, d'aménagements raisonnables, d'un plan d'apprentissage individuel, de technologies d'assistance et de soutien dans les classes, de matériel et de programmes éducatifs accessibles et adaptés,

Mensenrechtendiscours

Conclusies VN comité Belgisch rapport (03 10 14) art 24.

et d'une formation de qualité pour tous les enseignants, y compris les enseignants handicapés, dans l'utilisation du braille et de la langue des signes en vue d'améliorer l'éducation de toutes les catégories d'enfants handicapés, y compris les aveugles, sourds et aveugles, sourds et malentendants, filles et garçons. Il recommande également de veiller à ce que l'éducation inclusive soit partie intégrante de la formation de base des enseignants dans les universités ainsi qu'au cours de la formation régulière en cours d'emploi.'

Mensenrechtendiscours

- Het VN Verdrag maakt geen onderscheid naar aard en/of ernst van de beperking
- Het VN Verdrag maakt geen onderscheid tussen leerlingen met een gemeenschappelijk of individueel curriculum

Visie op ondersteuning

Visie op ondersteuning

Een nieuwe kijk op handicap van :

- **een persoon met een handicap als een object van
liefdadigheid, medische behandeling en sociale bescherming**

naar

- **een persoon met een handicap als een subject,
met rechten, in staat om keuzes te maken en beslissingen te
nemen, gerespecteerd als lid van de samenleving**

Visie op ondersteuning

- Cultureel model : anders-zijn is een waardevolle bijdrage aan het geheel
- Accent op mogelijkheden, veerkracht, eigen levenskeuzes
- Denken in barrières : welke barrières zijn er en wat kan ik doen om die barrières weg te werken

Visie op ondersteuning

- **Ondersteuning gaat uit van de wensen en behoeften van de persoon (persoonsgericht) in een bepaalde omgeving (context specifiek)**
- **De omgevingsfactoren zijn medebepalend voor de ondersteuningsnood die zich stelt**
- **De aard en de graad van de beperking is niet recht evenredig met de moeilijkheidsgraad van de ondersteuning**

Visie op verandering

Visie op verandering

- **Top down** : het belang van regels, procedures, duidelijke keuzes bv ondertekening VN Verdrag, ...

Kritisch kijken naar...

- **Bottum up** : leerkrachten en scholen moeten aan de slag kunnen gaan, eigenaar worden van dit veranderingsproces

Vanuit de concrete klaspraktijk onderweg naar ...

Visie op verandering

- **Werken aan visieontwikkeling**
- **Bieden van opleiding en ondersteuning, ingaan op onzekerheden**
- **Bieden van praktijkervaring, vertrouwen laten groeien**
- **Het veranderingsproces vertalen tot op de werkvloer, deze leerling, in deze klas, deze school**

Waarom M & M

Waarom M en M...mmm...

- M omdat het moet...
- M omdat het nodig is...
- M omdat we het willen...
- M omdat we het kunnen...

(Prezi GO! M-decreet)

Aan de slag

- Maatschappelijk is de keuze gemaakt
- Inclusief onderwijs, een proces dat nooit af is
- Leerkrachten zijn verantwoordelijk voor het opheffen van barrières
- Niemand en iedereen is klaar voor inclusie
- GEWOON doen, DOEN gewoon

Aan de slag

- **Waarderen van diversiteit bij leerlingen**
- **Ondersteunen van alle leerlingen**
- **Samenwerken met anderen**
- **Persoonlijke professionele ontwikkeling**
(Profiel inclusieve leraren, European Agency)

Aan de slag

Mama van Wout : 'Onderstaand citaat uit het verslag van de ION-juf wil ik jullie niet onthouden :

De leerlingen luisterden zeer aandachtig. Niemand heeft ook maar één woord gezegd toen ik aan het woord was.

Ik vertelde over Wout zijn Downsyndroom. Wat houdt dat nu juist in?

Wat betekent dat voor Wout op school?...

Toen ik zei dat dat gepaard ging met een 'verstandelijke beperking' en dan vroeg wat dat juist betekent, zei R.: "Dat wil zeggen dat je heel slim bent?

Dat je goed kan leren?"

Een fantastisch antwoord, vond ik :-).'